

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

TPO 2018

Taiteen perusopetuksen uudet opetussuunnitelman perusteet

Eija Kauppinen
Taiteen perusopetuksen koulutuspäivä
Sulva 16.8.2017

Uudistuvat opetussuunnitelmat 2012-2017

Yleissivistävä koulutus	
Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet	Määräys annettu 22.12.2014
Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet	Määräys annettu 22.12.2014
Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet	Määräys annettu 22.12.2014
Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet	Määräys annettu 4.5.2015, uudistus valmisteilla
Oppilashuollon perusteosuudet oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti	Määräykset annettu 3/2014 sekä 6/2014 (sisältyvät nyt 22.12.2014 perusteisiin)
Lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteet	Nuorten perusteet / määräys annettu 27.10.2015 Aikuisten perusteet / määräys annettu 17.12.2015
Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet	Uudistus käynnistetty vuoden 2016 alussa, tavoitteena hyväksyä perusteet niin, että uudet opetussuunnitelmat voidaan ottaa käyttöön 1.8.2018.
Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Varhaiskasvatuslain mukaisesti Opetushallituksesta tuli varhaiskasvatuksen asiantuntijavirasto 1.8.2015 alkaen.)	Määräys annettu 19.10.2016.

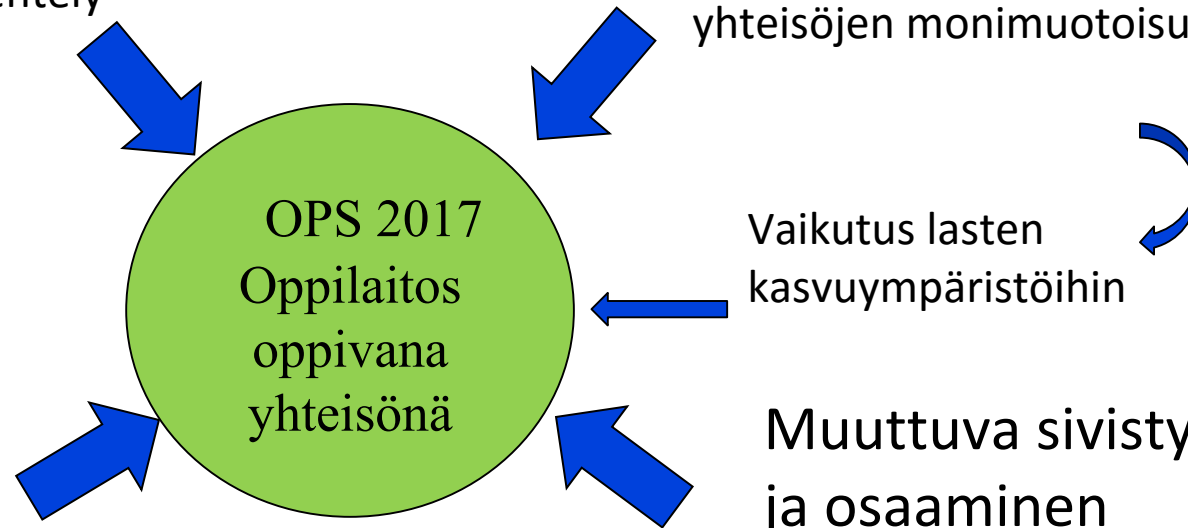
Neljä avainta uudistamiseen

Oppilaan muuttuva rooli

- yhdessä tekeminen, osallistuminen
- tutkiva ja luova työskentely

Muuttuva maailma

- ympäristö, globalisoituminen, talous, työelämä, teknologia, yhteisöjen monimuotoisuus

Vaikutus lasten kasvuympäristöihin

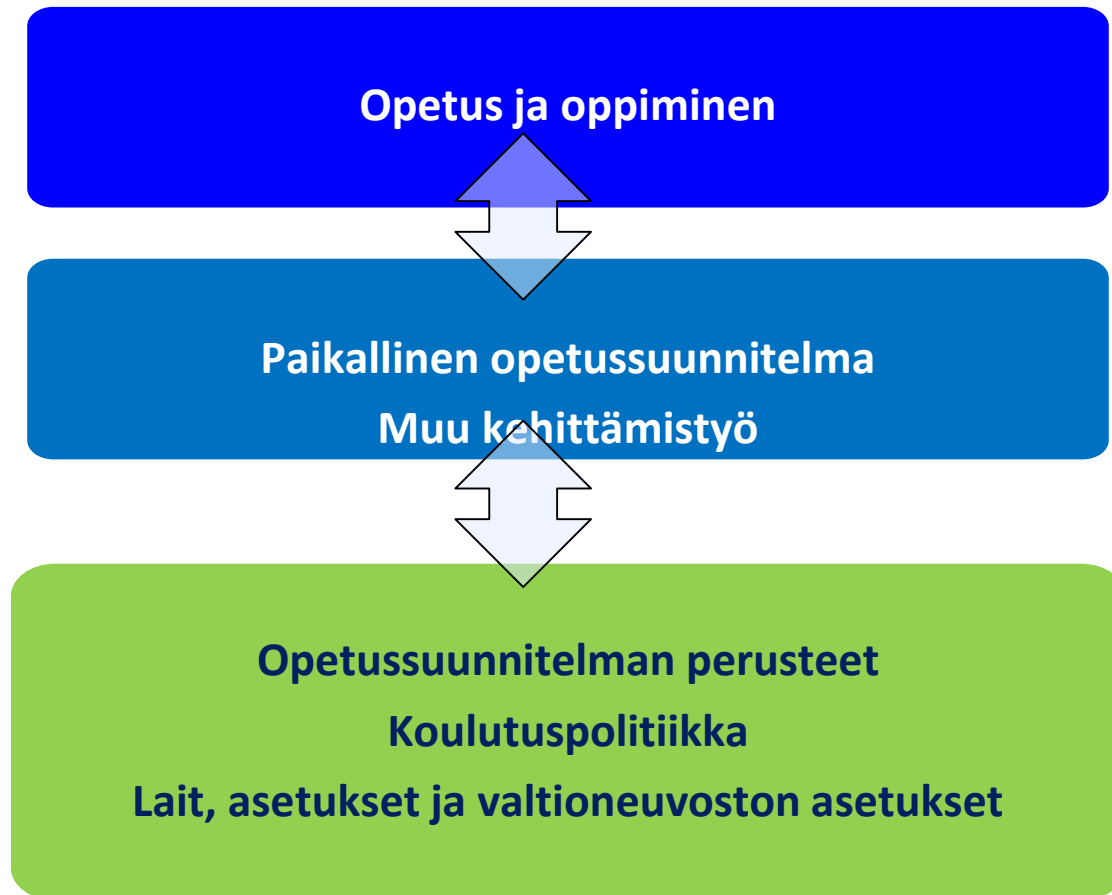
Muuttuva opetus

- oppimiskäsitys
- yhteistyö ja kokonaisuuksien rakentaminen

Muuttuva sivistyskäsitys ja osaaminen

- laaja-alaisuus, eettisyys, kestävyys
- vuorovaikutus, oppimisen taidot, tiedonhallinta

Opetussuunnitelmajärjestelmä

Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998)
5 § Opetussuunnitelma

Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet).

Opetussuunnitelman perusteet voivat sisältää erilaajuisia oppimääriä.

Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä kullekin taiteenalalle opetussuunnitelma

Opetussuunnitelman perusteiden uudistaminen

Ennen uudistuksen käynnistämistä tehty työ

- Koulutuksen arviointineuvoston TPO-arviointi 2012
- Yhteistyö OKM:n ja TPO-liiton kanssa ja yhteinen toimenpidesuunnitelma 2013
- Aluehallintovirastojen TPO-selvitys 2014
- Yhteistyöseminaarit 2014 ja 2015
- Valtionavustuksella rahoitetuista kehittämishankkeista saadut kokemukset
- **TPO-liiton keräämät taiteenaloittaiset kehittämistarpeet 2015**

Yhteistyötä ja vuorovaikutusta

- **Ohjausryhmä ja taiteenalakohtaiset työryhmät** aloittivat työn keväällä 2016
- Avoimet verkkokyselyt
 - 2.3. – 18.3.2016 (Kysely oppilaille ja huoltajille sekä kysely muille TPO:sta kiinnostuneille)
 - 15.12.2016 – 9.1.2017
 - 15.3. – 12.4.2017
- Lausunnot 15.3. – 12.4.2017
- Lausuntojen ja verkkokyselyiden palaute on ollut pääasiassa myönteistä. Luonnoksia on kehitetty palautteen perusteella. Useissa palautteissa toivottiin numeroarvioinnin poistamista kokonaan laajan oppimäärästä.
- Yhteistyö eri toimijoiden kanssa ops-prosessin viestinnässä ja tukemisessa

Perusteiden uudistamisen suuntaviivoja (tiivistelmä)

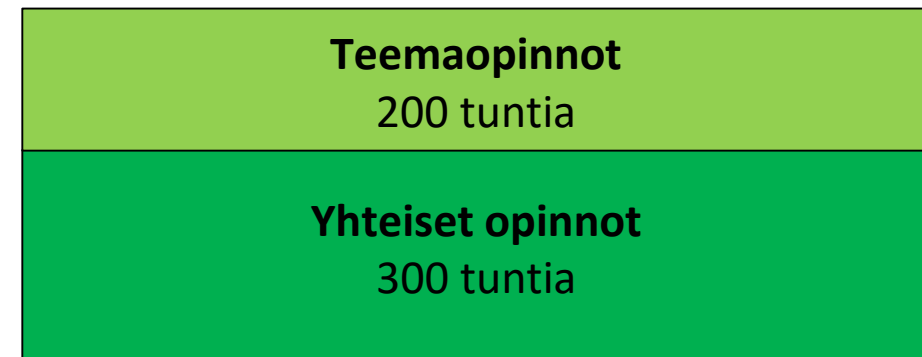
- Uudistamisella pyritään kehittämään erityisesti **pedagogiikkaa, toimintakulttuuria ja oppilasarviointia**.
 - Kaikille taiteenaloille laaditaan sekä laajan että yleisen oppimäärän mukaiset opetussuunnitelman perusteet. **Oppimäärien laskennalliset laajuudet säilytetään nykyisinä**.
 - Taiteenaloilla pyritään **samanlaiseen opintojen rakenteeseen**, opintotasojen yhdenmukaisiin laajuuksiin ja opintojen rakenteen yhdenmukaiseen nimeämiseen.
-

Laajan ja yleisen oppimäärän rakenne ja laajuus

Laaja oppimäärä 1300 h

Yleinen oppimäärä 500 h

Varhaisiän opinnot

Laajan oppimäärän rakenne ja laajuus

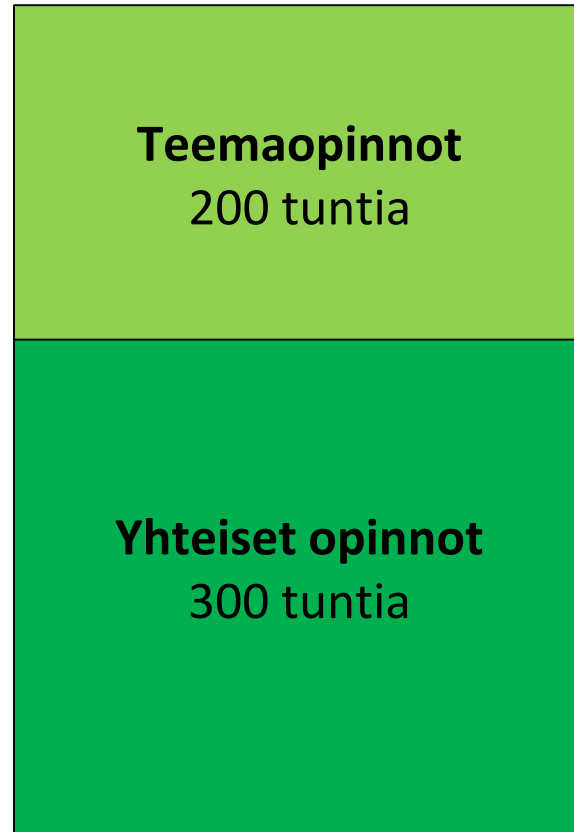

Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Perusopintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään opetussuunnitelmassa.

Yleisen oppimäärän rakenne ja laajuus

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Koulutuksen järjestäjä voi tarjota keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen opintokokonaisuuksia.

Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Koulutuksen järjestäjä määrittelee opetussuunnitelman perusteiden pohjalta yhteisten opintojen opintokokonaisuudet sekä niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet.

Mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään opetussuunnitelmassa.

Opintojen laajuus

- Kyseessä on **laskennallinen laajuus**, jonka tunti 45 minuuttia.
- Opintokokonaisuuksien laskennallinen laajuus mietitään opetuksen **tavoitteiden pohjalta**.
- Opetuksen järjestäminen ratkaistaan paikallisesti.
- Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden saavuttaminen.

Käyttöönotto

- Opetushallitus antaa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet syksyllä 2017.
- Koulutuksen järjestäjät laativat ja hyväksyvät opetussuunnitelmat uusien perusteiden mukaisesti.
- Uusien taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaan laaditut opetussuunnitelmat otetaan käyttöön 1.8.2018 lukien.
- **Ennen 1.8.2018 taiteen perusopetuksessa aloittaneet oppilaat voivat suorittaa opintojaan aikaisempia opetussuunnitelmia noudattaen enintään 31.7.2021 saakka.**

Perusteluonnokset 27.7.2017

A decorative graphic consisting of thick, wavy lines in green and blue. The lines curve across the bottom and right sides of the slide, creating a sense of movement and flow.

Opetussuunnitelman laatiminen 1

- Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä.
- Opetussuunnitelmaa laadittaessa **otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet**, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.
- **Opetussuunnitelma laaditaan yhteistyössä** oppilaitoksen opettajien ja mahdollisuuksien mukaan myös oppilaiden, huoltajien ja muiden tahojen kanssa. Yhteistyö eri tahojen kanssa tukee opetussuunnitelmaprosessin onnistumista.

Opetussuunnitelman laatiminen 2

- Koulutuksen järjestää suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. **Opetuksen määrä mitoitetaan niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.**
- Opetussuunnitelma laaditaan niin selkeästi, että myös oppilas ja hänen huoltajansa voivat saada opinnoista riittävästi tietoa.

Opetussuunnitelman sisältö

Opetussuunnitelman tulee sisältää seuraavat asiat sen mukaan, kuin näissä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määrätään:

- oppilaitoksen toiminta-ajatus
- oppilaitoksen arvot, oppimiskäsitys, oppimisympäristö ja työtavat
- oppilaitoksen toimintakulttuuri
- opetuksen rakenne ja laajuus
- opetuksen yleiset tavoitteet
- **perusopintojen opintokokonaisuudet**, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- **syventävien opintojen opintokokonaisuudet**, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet
- laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ja arvioinnin kriteerit
- oppimisen arviointi
- oppimäärän yksilöllistäminen
- oppilaaksi ottamisen periaatteet
- yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa
- toiminnan jatkuva kehittäminen.

Perusteiden yleinen osa

Opetuksen järjestämisen lähtökohtia

Perusteiden kaikille taiteenaloille yhteinen osa

TPO 2018 luonnokset, taiteen perusopetuksen lähtökohdat

Taiteen perusopetuksen tehtävä

- tarjota mahdollisuus **opiskella taidetta pitkäjänteisesti**, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti
- edistää **taidesuhteen** kehittymistä ja elinikäistä taiteenalan harrastamista
- kehittää **taiteenalalle ominaista osaamista**
- antaa valmiuksia taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen
- rakentaa kestäväää tulevaisuutta taiteen keinoin
- vahvistaa omaehtoista **ilmaisua, tulkintaa ja arvottamista**
- vahvistaa identiteettien rakentumista
- kehittää kulttuurista lukutaitoa
- kehittää taidekasvatusta
- toteuttaa yhteistyötä muiden tahojen kanssa

TPO 2018 luonnokset, taiteen perusopetuksen lähtökohdat **Arvoperusta**

- ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioittaminen
- jokaisen ihmisen ainutlaatuisuus ja arvokkuus yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä
- sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolen moninaisuus
- ihmisenä kasvaminen ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä
- kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat
- esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta
- sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä tulevaisuus

TPO 2018 luonnokset, taiteen perusopetuksen lähtökohdat

Oppimiskäsitys

- Oppilas on **aktiivinen toimija**.
- **Oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti.**
- Oppiminen on kokonaisvaltainen ja **vuorovaikutteinen** prosessi.
- Oppiminen on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista.
- Oppilaita ohjataan **oman oppimisensa kehittämiseen**.
- Harjoittelu ja **harjoittelemaan oppiminen** ovat merkityksellisiä taitojen oppimisen kannalta.
- Rohkaiseva ja **kannustava ohjaus ja palaute** vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa.
- **Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.**

TPO 2018 luonnokset, taiteen perusopetuksen lähtökohdat

Taiteenalojen yhteisiä tavoitteita

Taiteen perusopetuksen laaja oppimäärä

- elinikäinen taiteen harjoittaminen
- aktiivinen kulttuurinen osallisuus
- osaamisen monipuolinen ja päämäärätietoinen kehittäminen
- taiteesta nauttiminen
- vahvistaa oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua
- rohkaista oppilaita asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja
- ohjata oppilasta ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan
- mahdollisuus kehittää merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja
- kulttuurisesti moninaisen todellisuuden tulkitseminen ja arvottaminen taiteen keinoin
- monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja.

Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä

- elinikäinen taidesuhde
- kulttuurisen osallisuuden edistäminen
- innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen
- oppilasta kannustetaan ja ohjataan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta
- taiteenalan ilmaisukeinojen kokeileminen, harjoittelemine ja soveltaminen
- monilukutaidon ja ajattelun taitojen kehittyminen moniaistisuutta ja taiteidenvälisyyttä hyödyntämällä

TPO 2018 luonnokset, taiteen perusopetuksen toteuttaminen

Oppimisympäristöt

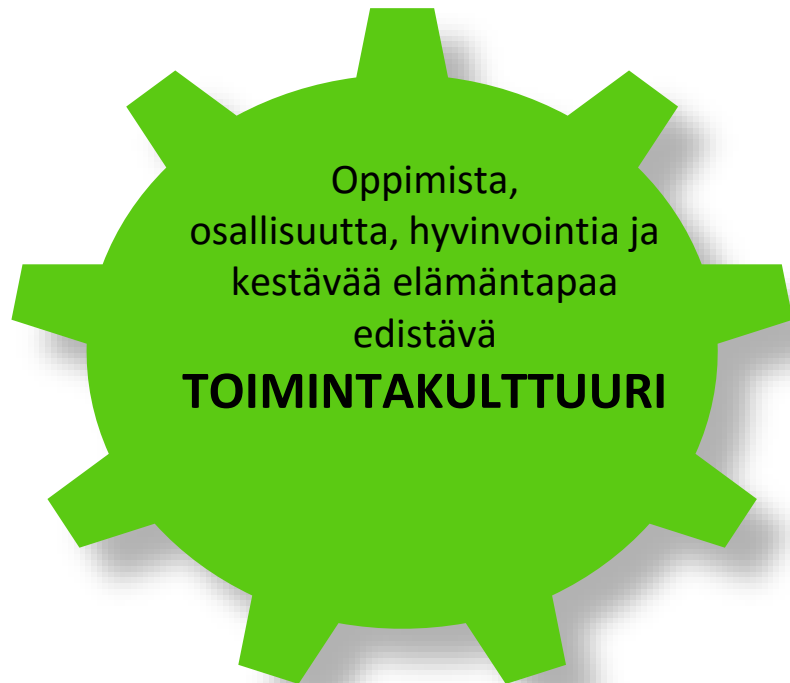
Mitä ja minkälaisia, miksi, miten?

- tilat ja paikat sekä yhteisöt ja käytännöt, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat
- fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti **turvallisia**
- avoimia, myönteisiä, rohkaisevia, innostavia ja monipuolisia
- tarjoavat **edellytykset taiteenalalle ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen**
- asianmukaiset tilat, työvälineet, materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö
- oppilaiden kiinnostuksen kohteiden ottaminen huomioon
- oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva oppiminen
- yhteistyöhankkeet

TPO 2018 luonnokset, taiteen perusopetuksen toteuttaminen

Toimintakulttuuri

Mitä, miksi, miten?

- muotoutuu työtä ohjaavien **normien tulkinnasta, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista**
- edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista
- vaikuttaa oppilaan **kokemukseen osallisuudesta** ja opetuksen laadusta
- edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja **kunnioittavaa vuorovaikutusta**
- **ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen**
- tarkoittaa jatkuvaa **pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä**
- olennaista kehittämisessä on **oppilaitoksen johtaminen**
- yhteistyössä tarvitaan avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta

TPO 2018 luonnokset - **Oppimisen arviointi**

Arvioinnin tehtävä ja tavoitteet

- Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin.
- Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen.
- Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti.
- Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

TPO 2018 luonnokset - Oppimisen arviointi

Arviointi opintojen aikana

- Oppilaan oppimista ohjataan ja **arvioidaan monipuolisesti** oppimisprosessin eri vaiheissa.
- Arviointi ja sen pohjalta annettava **jatkuva palaute on vuorovaikutteista** ja edistää oppilaiden osallisuutta.
- Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä.
- Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.
- Oppilaalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa oppilaan vuoden aikana suorittamista opintokokonaisuuksista koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelmassa päätämällä tavalla.

TPO 2018 luonnokset - Oppimisen arviointi

Oppimäärän arviointi 1

- Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot.
- Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut taiteenalan laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet.
- Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja.
- Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti.
- Taiteenalan laajan oppimäärän arvioinnin kohteet on kuvattu opetussuunnitelman perusteissa.
- **Laajan oppimäärän arviointi perustuu koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin.**

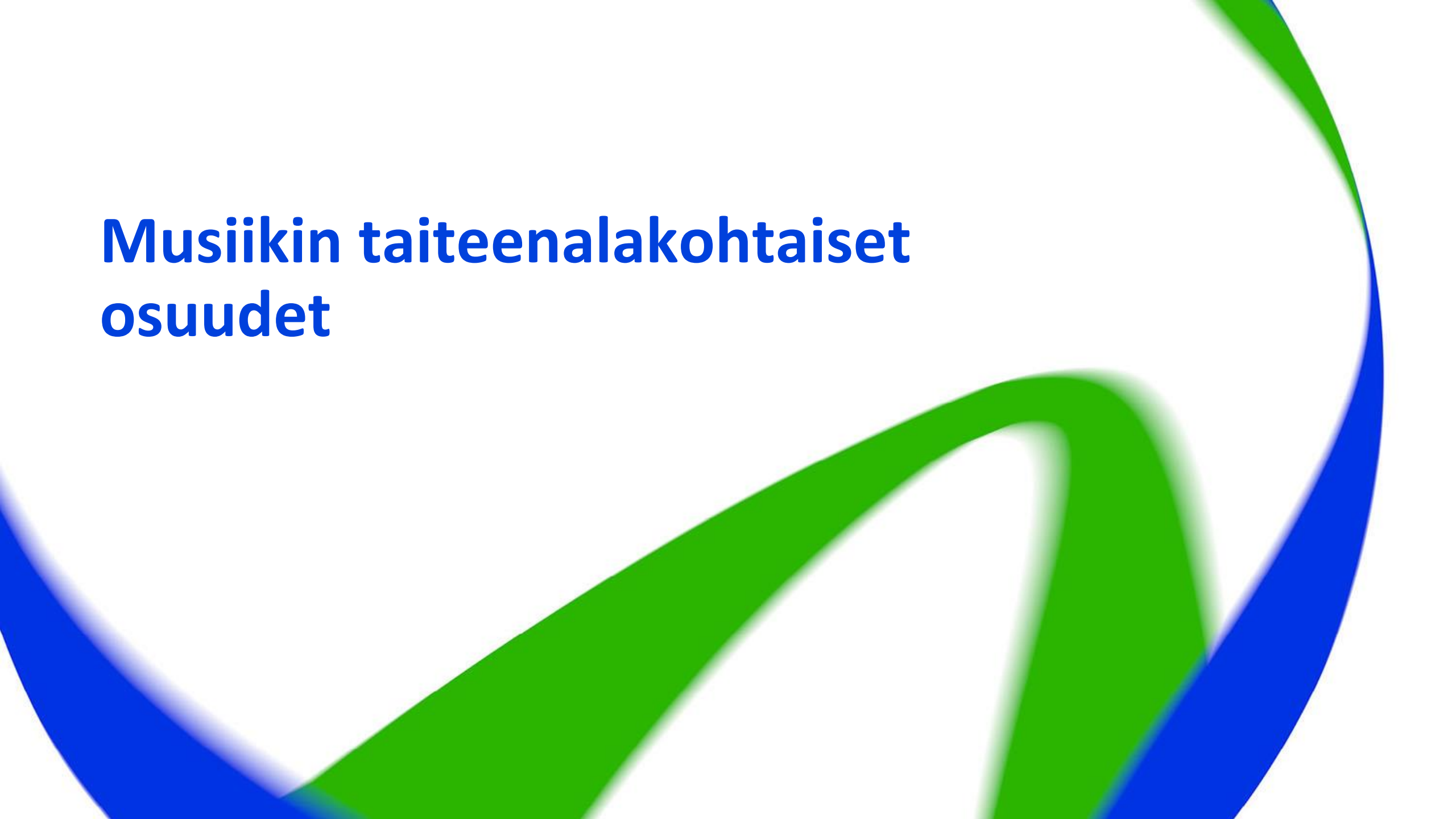
TPO 2018 luonnokset - Oppimisen arviointi

Oppimäärän arviointi 2

- Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä.
- **Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin.**
- Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

Musiikin taiteenalakohhtaiset osuudet

Taiteenalojen osuuksista

- Perusteiden taiteenalakohtaisten osuuksien rakenne: yleiset tavoitteet / tehtävä, varhaisiän kasvatus, opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt (opintotasoittain), aikuisten opetus, työtavat, oppimisen arviointi
- **Tavoitteet on jäsennetty tavoitealueiksi.**
- Tavoitteiden kuvaustapa vaihtelee taiteenaloittain.
- Oppimisen arvioinnin taiteenalakohtaiset linjaukset täsmentävät luvun 6 yhteisiä linjauksia.

Musiikin laajan oppimäärän tavoitealueet

Laaja oppimäärä (perusopinnot ja syventävät opinnot)

- Esittäminen ja ilmaiseminen
- Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- **Säveltäminen ja improvisointi**

Musiikin yleisen oppimäärän tavoitealueet

Yleinen oppimäärä (yhteiset opinnot ja teemaopinnot)

- Soittaminen ja laulaminen
- Esittäminen ja ilmaiseminen
- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- **Taiteidenvälinen osaaminen**

Laajan oppimäärän perusopintojen johdanto

Laajan oppimäärän **perusopinnoissa**

- oppilasta innostetaan **musiikin tavoitteelliseen opiskeluun** ja **musiikillisten taitojen** pitkäjänteiseen kehittämiseen.
- oppilas saa tilaisuuksia monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja kehittää **musiikillista ja luovaa ajatteluaan**
- lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet ja kiinnostuksen kohteet

Laajan oppimäärän perusopintojen tavoitteet 1

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta löytämään **omat musiikilliset vahvuutensa** ja ilmaisukeinonsa
- ohjata oppilasta **elävään musiikilliseen ilmaisuun**
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan erilaisten esiintymistilanteiden hallintaa
- rohkaista oppilasta tutustumaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin ja taiteiden väliseen vuorovaikutukseen.

Laajan oppimäärän perusopintojen tavoitteet 2

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta oppimaan **instrumentti- ja yhteismusisointitaitoja** päämääränään soittimen itsenäinen hallinta ja omaehtoinen ilmaisu
- ohjata oppilasta säännölliseen harjoitteluun ja **oppimisensa arviointiin**
- ohjata oppilasta musisoimaan korvakuulolta sekä lukemaan ja tulkitsemaan musiikin lajille ominaisia musiikin merkitsemistapoja
- kannustaa oppilasta **soveltamaan musiikin hahmotustaitojaan musisoinnissa**
- tarjota oppilaalle tilaisuuksia tutustua musiikkiteknologiaan työvälineenä
- ohjata oppilasta käyttämään ergonomisesti oikeita soittotapoja ja mielekkäitä harjoittelumenetelmiä
- ohjata oppilasta havainnoimaan ääniympäristöä ja suojelemaan kuuloaan.

Laajan oppimäärän perusopintojen tavoitteet 3

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan ja mukauttamaan sen osaksi soivaa musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppilasta **kehittämään musiikin luku- ja kirjoitustaitoaan**
- ohjata oppilasta musiikin ominaispiirteiden tunnistamiseen ja rakenteiden hahmottamiseen
- tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja kartuttamaan musiikin historian tuntemusta.

Laajan oppimäärän perusopintojen tavoitteet 4

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta **tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja**
- kannustaa oppilasta harjoittelemaan improvisoinnin, sovittamisen ja säveltämisen perustaitoja.

Laajan oppimäärän syventävien opintojen johdanto

Laajan oppimäärän **syventävät opinnot**

- oppilas **syventää osaamistaan** laajentamalla tai painottamalla opintojaan valitsemallaan tavalla
- oppilas suunnittelee ja valmistaa **musiikillisten ajattelu- ja ilmaisutaitojen** hallintaa osoittavan laajan oppimäärän lopputyön
- **oppilas asettaa lopputyön tavoitteet ja päättää lopputyön toteutustavan yhteistyössä opettajiensa kanssa oppilaitoksen tarjonnan pohjalta.**
- **lopputyö voi muodostua erilaisista kokonaisuuksista tai keskittyä tiettyyn syvennettyyn osaamiseen**

Laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet 1

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta syventämään musiikillista ilmaisuaan
- **kannustaa oppilasta kehittämään edelleen musiikin tulkintaan ja esittämiseen tarvittavia taitoja valitsemiensa painopisteiden mukaisesti**
- rohkaista oppilasta käyttämään musiikkia monipuolisesti ilmaisun välineenä
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa ilmaisussaan myös muiden taiteenalojen ilmaisukeinoja

Laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet 2

Oppimaan oppiminen ja harjoittelu

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita opiskelulle ja suuntaamaan omaa oppimistaan
- **opastaa oppilasta arvioimaan edistymistään ja nauttimaan osaamisestaan**
- ohjata oppilasta harjoittelemaan taitoja kehittävää ohjelmistoa sekä itsenäisesti että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta huolehtimaan fyysisestä toimintakyvystään sekä ergonomiasta ja kuulonsuojelusta musisoidessaan

Laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet 3

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan ja kehittämään musisointiaan sekä solistina että ryhmän jäsenenä
- ohjata oppilasta tarkastelemaan soivaa ja nuotinnettua musiikkia monipuolisesti eri näkökulmista
- ohjata oppilasta hahmottamaan musiikin rakenteita ja lainalaisuuksia
- **ohjata oppilasta hyödyntämään kuuntelu- ja hahmotustaitojaan sekä musiikin historian tuntemustaan muusikkoutensa kehittämisessä**

Laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet 4

Säveltäminen ja improvisointi

Opetuksen tavoitteena on

- kannustaa oppilasta toteuttamaan teoksissa improvisoituja ja itse sovitettuja osuuksia ja säveltämään omaa musiikkia
- rohkaista oppilasta hyödyntämään musiikkiteknologian mahdollisuuksia ja työvälineitä

Oppimisen arviointi musiikin laajassa oppimäärässä 1

- Oppimisen arvioinnin tehtävänä on **tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä**.
- Myönteisessä hengessä annettava ohjaava palaute on olennainen osa musiikin oppimisprosessia ja opettamista.
- Arvioinnin tarkoituksena on **ohjata oppilasta omien tavoitteiden asettamiseen** ja tukea häntä niiden saavuttamisessa.
- Arvioinnissa ja palautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaan **hyvän itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen**.
- Arviointia tehtäessä huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan **työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen**, ei oppilaan persoonaan.
- Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta itsearviointiin ja vertaisarviointiin.

Oppimisen arviointi laajassa oppimäärässä 2

- Perusopinnoissa oppimisen arviointi painottuu jatkuvan palautteen antamiseen siten, että se edistää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaan itsearviointitaitojen vahvistaminen tukee tätä tehtävää.
- Syventävissä opinnoissa **arvioinnilla tuetaan oppilaan taitojen syvenemistä opintojen painottumisen ja lopputyön mukaisesti**. Syventävien opintojen aikana ja lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan lopputyölleen asettamat tavoitteet.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteet

- Esittäminen ja ilmaiseminen
- Oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen
- Säveltäminen ja improvisointi

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen johdanto

Yleisen oppimäärän yhteiset opinnot

- taiteenalan perustaitojen hankkiminen ja yhteismusisoinnin perustaitojen kehittäminen
- opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden vahvuudet, lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteet 1

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on

- **tutustuttaa** oppilas valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin
- ohjata oppilasta harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata oppilasta musiikin merkitsemistapojen **ymmärtämiseen ja lukemiseen**
- ohjata oppilasta omaksumaan hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti.

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteet 2

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia **esiintymisen harjoitteluun**
- ohjata oppilasta toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta
- **ohjata oppilasta musiikilliseen ilmaisuun**
- rohkaista oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteet 3

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- **ohjata oppilasta kuuntelemaan musisointiaan** ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti
- opastaa oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia
- kannustaa oppilasta kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti

Musiikin yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tavoitteet 4

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen.

Yleisen oppimäärän teemaopintojen johdanto

Yleisen oppimäärän teemaopinnot

- teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen edelleen
- tavoitteena on, että oppilas löytää opintojen aikana omat musiikillisen ilmaisun tapansa
- opetuksessa painotetaan yhteismusisointia ottaen huomioon oppilaan valmiudet ja kiinnostuksen kohteet.

Musiikin yleisen oppimäärän teemaopintojen tavoitteet 1

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta **kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti**
- tukea oppilaan säännöllistä harjoittelua
- ohjata oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena
- ohjata oppilasta kuulonsuojeluun.

Musiikin yleisen oppimäärän teemaopintojen tavoitteet 2

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- **ohjata oppilasta elävään musiikilliseen ilmaisuun**
- ohjata oppilasta improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Musiikin yleisen oppimäärän teemaopintojen tavoitteet 3

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- **tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi**
- opastaa oppilasta hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti

Musiikin yleisen oppimäärän teemaopintojen tavoitteet 4

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppilaalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

Oppimisen arviointi yleisessä oppimäärässä

- Musiikin yleisessä oppimäärässä arvioinnin tehtävänä on **tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä**. Siksi se on oleellinen osa jokaista oppimisprosessia ja opettamista. Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti oppimisprosessiin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. **Tavoitteena on, että arviointi tukee oppilaan itsetunnon sekä oppimaan oppimisen, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymistä.**
- Arviointia suoritettaessa huolehditaan, että **arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen**, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. **Monipuolinen ja rohkaiseva arviointipalaute** auttaa oppilasta vähitellen asettamaan opiskelulle myös omia tavoitteita. Lisäksi arvioinnin tarkoituksena on motivoida oppilasta opetuksen aikana ja tuottaa opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata.

Paikalliseen opetussuunnitelmaan liittyen uutta

- Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti **tasa-arvosuunnitelma** yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Tasa-arvosuunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.
- Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. **Yhdenvertaisuussuunnitelma** voi sisältyä opetussuunnitelmaan.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986, muutettu lailla 1329/2014)

Tasa-arvosuunnitelma

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)

Yhdenvertaisuussuunnitelma

- Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän **oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan** ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.
- Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on **suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi**.
- Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä

Opetussuunnitelmatyön käynnistäminen

Yhteisten lähtökohtien etsiminen

- Millainen on oma käsityksemme ja unelmamme ihmisenä kasvusta ja uuden oppimisesta?
- Mitkä asiat oppilaitoksessamme edistävät jo nyt oppilaiden kasvua ja oppimista?
- Mikä toiminnassamme on niin arvokasta ja vaalittavaa? Miten sitä voimavarana kehitetään edelleen?
- Mitä asioita haluamme edistää toiminnallamme? Miten onnistumme siinä?
- Mitä asioita tai toimintatapoja lähdemme muuttamaan?

Oppimisen edistäminen

- Miten ymmärrämme oppimisen omassa yhteisössämme?
- Miten ymmärrämme oppilaan aktiivisen roolin? Miten voimme edistää sitä?
- Miten edistämme vuorovaikusta oppilaitoksessamme?
Miten edistämme opettajan ja oppilaan välistä vuorovaikutusta?
Miten edistämme oppilaiden välistä vuorovaikutusta?
- Miten pidämme huolta monipuolisista työtavoista ja oppimisympäristöistä?

Toimintakulttuurin kehittäminen

- Minkälaisia vakiintuneita käytäntöjä yhteisössämme on?
Mitkä niistä tulisi säilyttää ja olisi syytä luopua?
- Mitkä ovat toimintamme vahvuudet?
- Miten edistämme yhteisömme kaikkien jäsenten hyvinvointia ja osallisuutta?
Miten vahvistamme oppilaiden osallisuutta?
- Miten kehitämme osaamistamme?
- Miten luomme oppimista edistävää arviointikulttuuria?

Paikallisen opetussuunnitelmatyön suunnittelu

- Miten paikallinen opetussuunnitelmatyö organisoidaan millä aikataululla toimitaan, kuka tekee, miten vastuut jaetaan?
- Miten perehdymme opetussuunnitelman perusteisiin?
- Tehdäänkö opetussuunnitelman laadinnassa yhteistyötä muiden koulutuksen järjestäjien kanssa? Kenen kanssa? Mitä asioita voidaan valmistella yhdessä?
- Millainen rooli oppilailla ja huoltajilla on opetussuunnitelmatyössä? Mihin kodin ja oppilaitoksen yhteistyössä kannattaa keskittyä?

Miten perehdymme perusteisiin?

- Miten koko henkilöstö saa käsityksen uudistuksen päälinjoista?
Entä oppilaat, huoltajat ja muut yhteistyökumppanit?
- Minkälaiset edellytykset uudet opetussuunnitelman perusteet luovat opetukselle?
- Mitkä ovat suurimmat erot nykyisten ja uudistettavien opetussuunnitelman perusteiden välillä?
- Mikä opetussuunnitelman perusteissa tuntuu kaikkein tärkeimmiltä?
Mikä erityisesti innostaa?
Mihin tulisi erityisesti kiinnittää huomiota?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

eiija.kauppinen@oph.fi

